

Digitalisering av analoga flygbilder och framställning av Historiska ortofoton

Statusrapportering för arbetet med skanning av flygbildsnegativ och produktionen av rikstäckande ortofoton från olika referensår

Anders Bygren, Lantmäteriet

Kartdagarna, Gävle
2016-04-27

Historiska flygbilder – en tidsmaskin som hjälper oss se bakåt i tiden

992 hyllmeter

Vad har vi i arkiven?

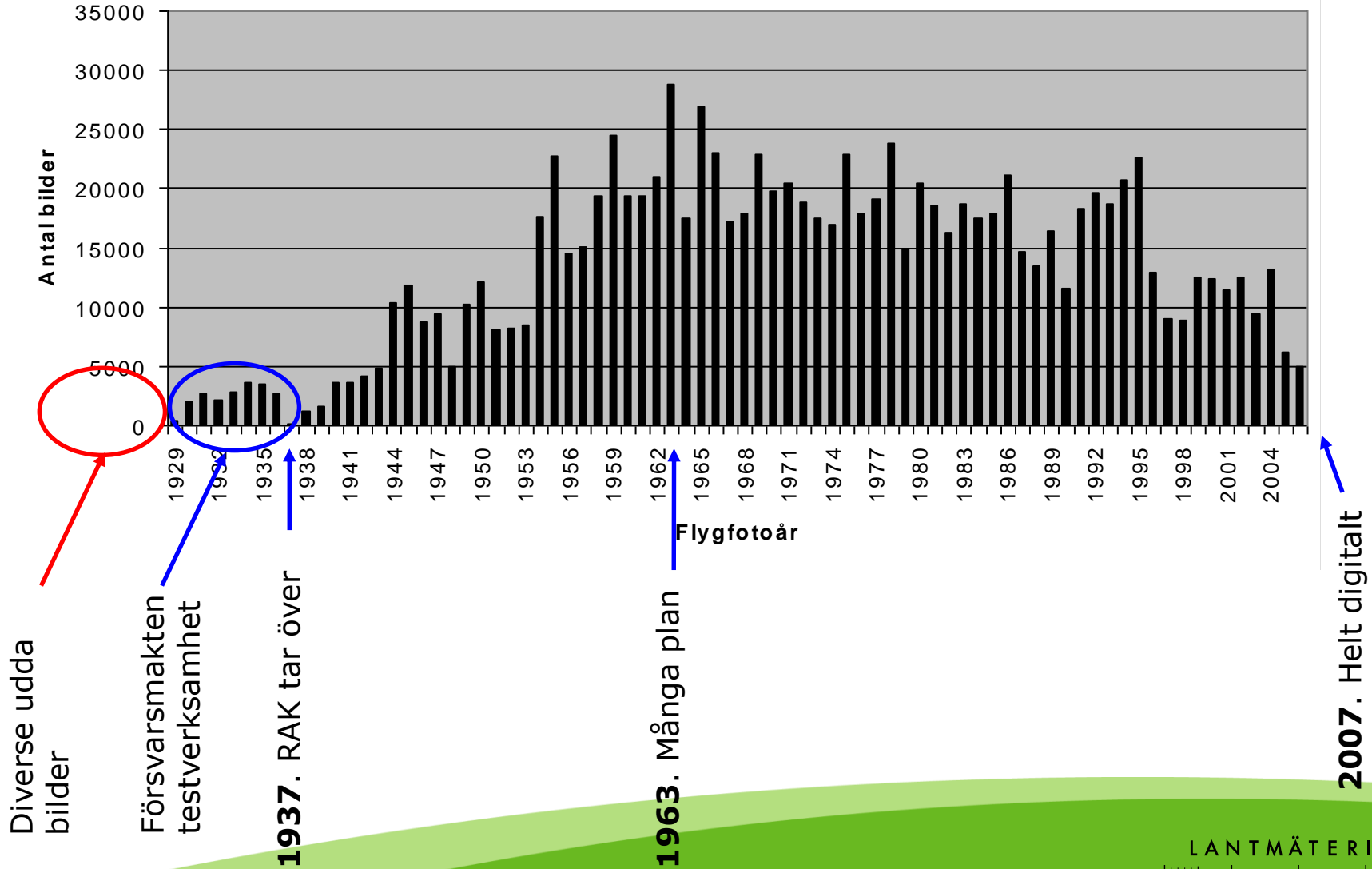
1,2 miljoner negativ/mikrofilm

1,2 miljoner papperskopior

Mängder av metadata,
exponeringsposition, flyghöjd,
skala, tid, filmtyp, väder mm

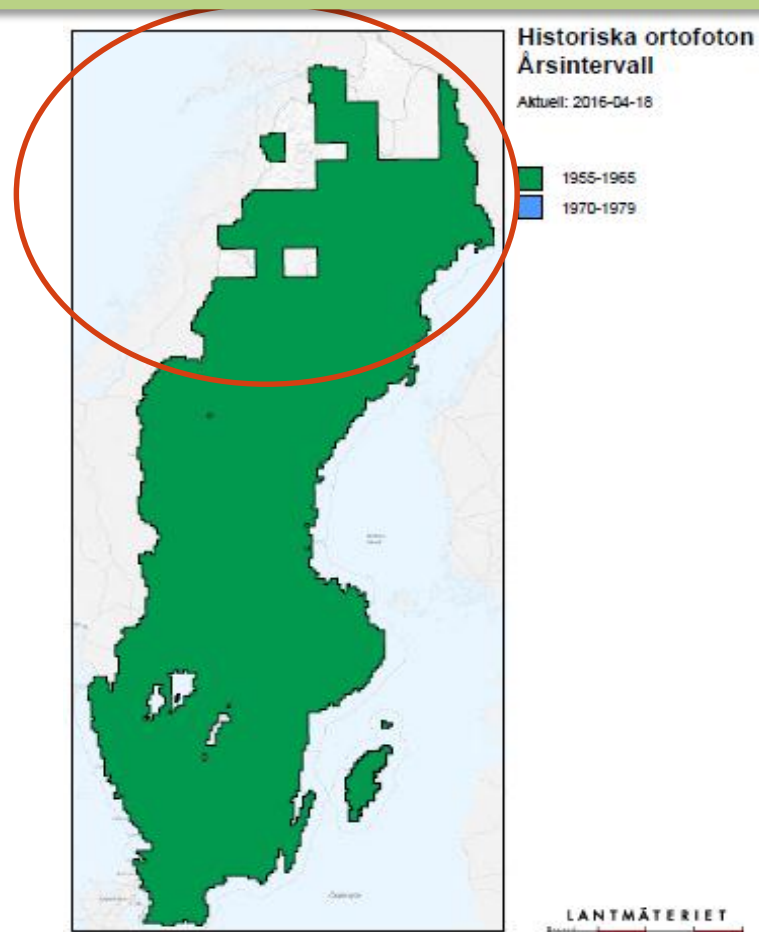
Antalet analoga flygbilder

Status idag?

- Drygt 300 000 av 1.2 miljoner negativ digitaliserade
- Digitaliseringstakt idag 75 000 negativ/år
- Delar av metadata är digitaliserat
- 90 % av Sverige täcks av ortofoton från 1960 (+/-5 år)

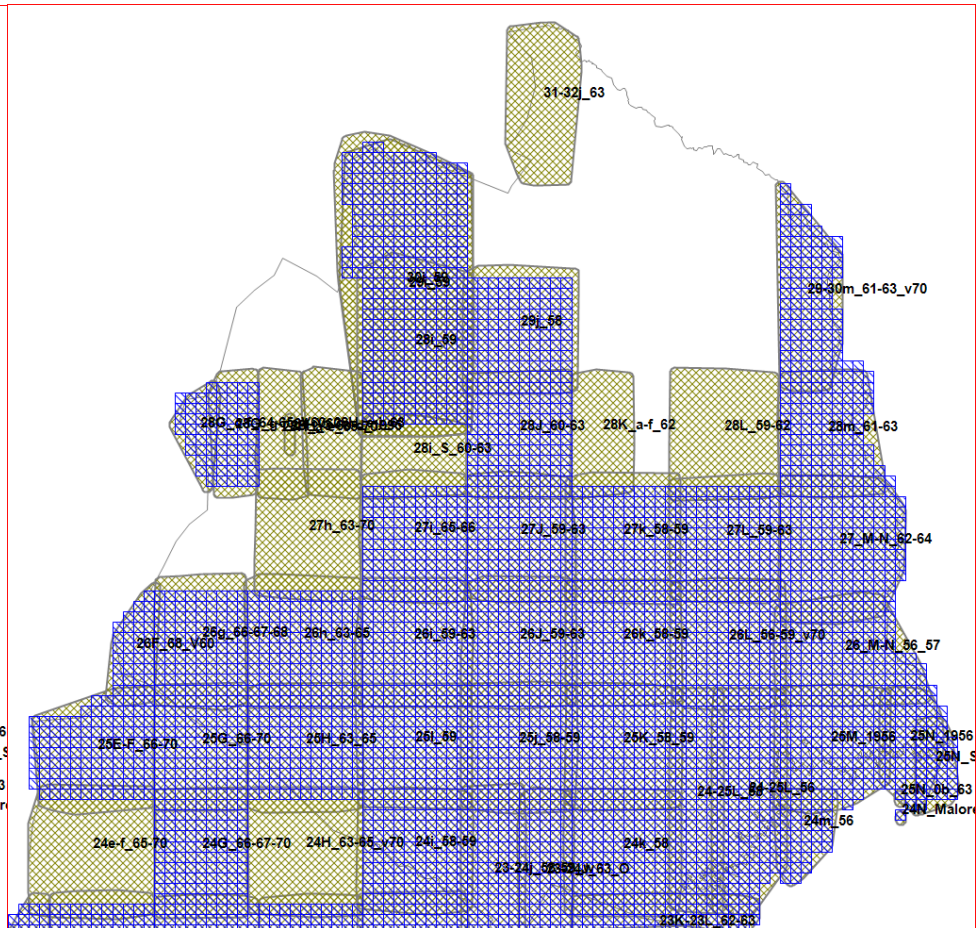
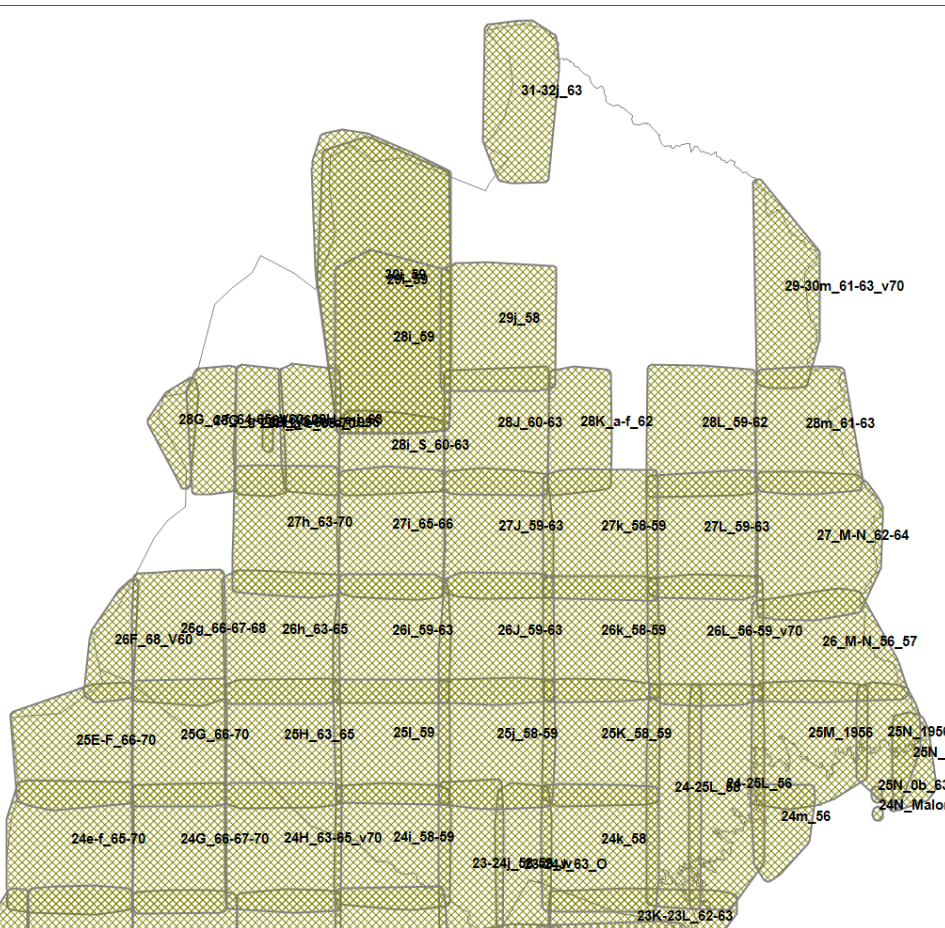
Produktionsläget Historiska ortofoton

Blockade områden

Historiska ortofoton

Insatser 2013-2015

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

- Ökad kapacitet i skanningen
- Ökad kapacitet i ortofotoproduktion
- Närapå färdigställt en Sverigetäckning av ortofoton kring 1960
- Digitaliserat metadata, exponeringspunkter koordinatsatta
- Ökat tillgängligheten externt genom tjänsten Geolex
- All μ -film skannad av mediakonverteringscentrum (MKC, Riksarkivet)
- Myndighetssamverkan
9 workshops genomförda tillsammans med SGU, SGI, länsstyrelsen, kommuner och lokala GIS-föreningar med totalt ca 300 deltagare

GeoLex visar nu även information om äldre bilder

Konvertera Välj

LANTMÄTERIET

Bilder Ortnamn Index

Flygbild Ortofoto Komma igång

Fr.o.m. år T.o.m. år Bildtyp

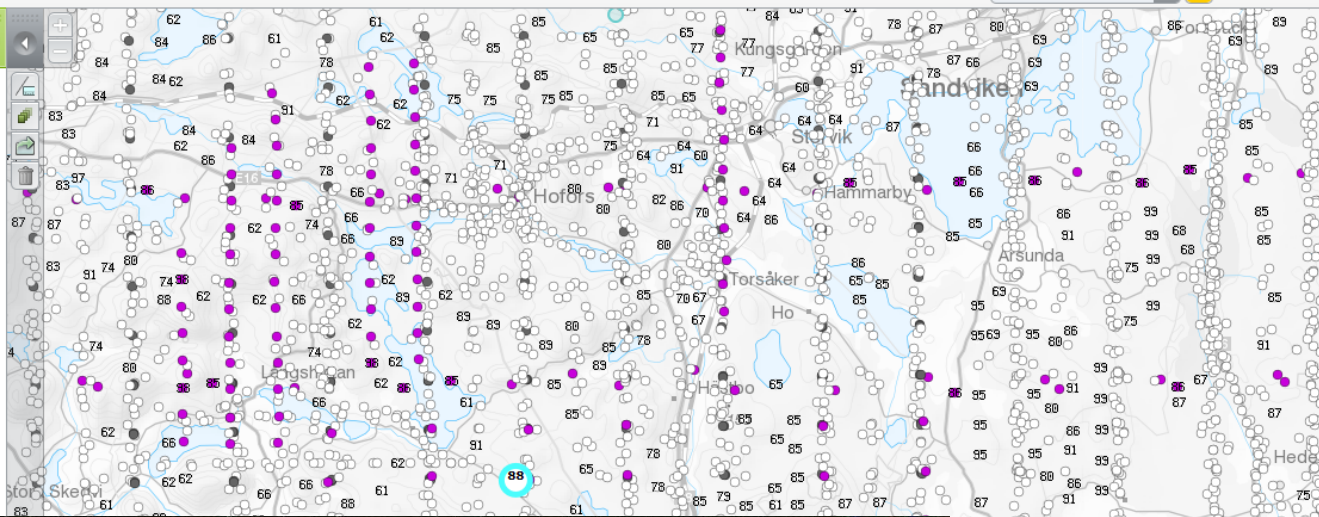
Ex: 2005 Ex: 2015 Alla

Valda (1) Detaljinformation

Flygbilder

884_12G_4f_11
analog | 1988

Lantmäteriet

STRÅKLAPP

Stråk 884 12G 4f:01-31		Område Västmanlands och Gävleborgs län				Topo. blad 12G-14G	
Flyghöjd, m 4 600	Skala 1: 30 000	Fotogr. datum 880527	Tid 15.06	Filter 500	Övert. ung. % C:a65	Rel. skuggl. 1,0	Betyg 4
Belysning Sol	Dis 4	Moln					
Rulle IUV 21 ^{II}	Kamera LMK 265005A f=152,21	Film Double-X			Format, cm 23x23		
Anmärkningar 07-08=53%, 15-16=57%, 16-17=71%, 18-19=57%							
Beställare LMV			Negativen arkiverade, sign 88072802		Kopiorna arkiverade, sign 28/8-18		

LANTMÄTERIET

Exponeringskoordinater visas idag och bilder på gång

The screenshot displays the Lantmäteriet web application interface. On the left, there is a navigation menu with 'Bilder', 'Ortnamn', and 'Index'. Below it, a 'Flygbild' section allows filtering by 'Fr.o.m. år' (1999), 'T.o.m. år' (2003), and 'Bildtyp' (Alla). A list of six aerial photos is shown, each with a thumbnail, a red 'X' icon, and a red '01' or '02' label. The main map area shows a topographic map with various points of interest, some of which are highlighted with red circles and labels. On the right, a preview window titled 'Förhandsvisning 01046-C_Gb_1148_46 - Internet Explorer' displays a large aerial photograph of a landscape with water bodies and buildings. The URL in the browser is https://geolex.etjanster.lantmateriet.se/sercxi-metadata/preview.html?id=01046-C_Gb_1148_46. The bottom of the interface features a scale bar and a north arrow.

Fr.o.m. år	T.o.m. år	Bildtyp
1999	2003	Alla

Valda (6)	Detaljinformation
Flygbilder	
01046-C_Gb_1148_46 analog, gråskala 2001	
01046-C_Gb_1148_47 analog, gråskala 2001	
01046-C_Ga_0848_46 analog, gråskala 2001	
01046-C_Ga_0848_47 analog, gråskala 2001	
02046-K_Fj_0930_26 analog, gråskala 2002	
02046-K_Fj_0930_27 analog, gråskala 2002	

Planer framåt

- Fortsatt skanning
- Komplettera metadata + bildfiler på webben
- Starta upp produktion av historiska orton från "Sverigelager1975"
- Fortsatt kvalitetsarbete
- WMS-tjänst(?)

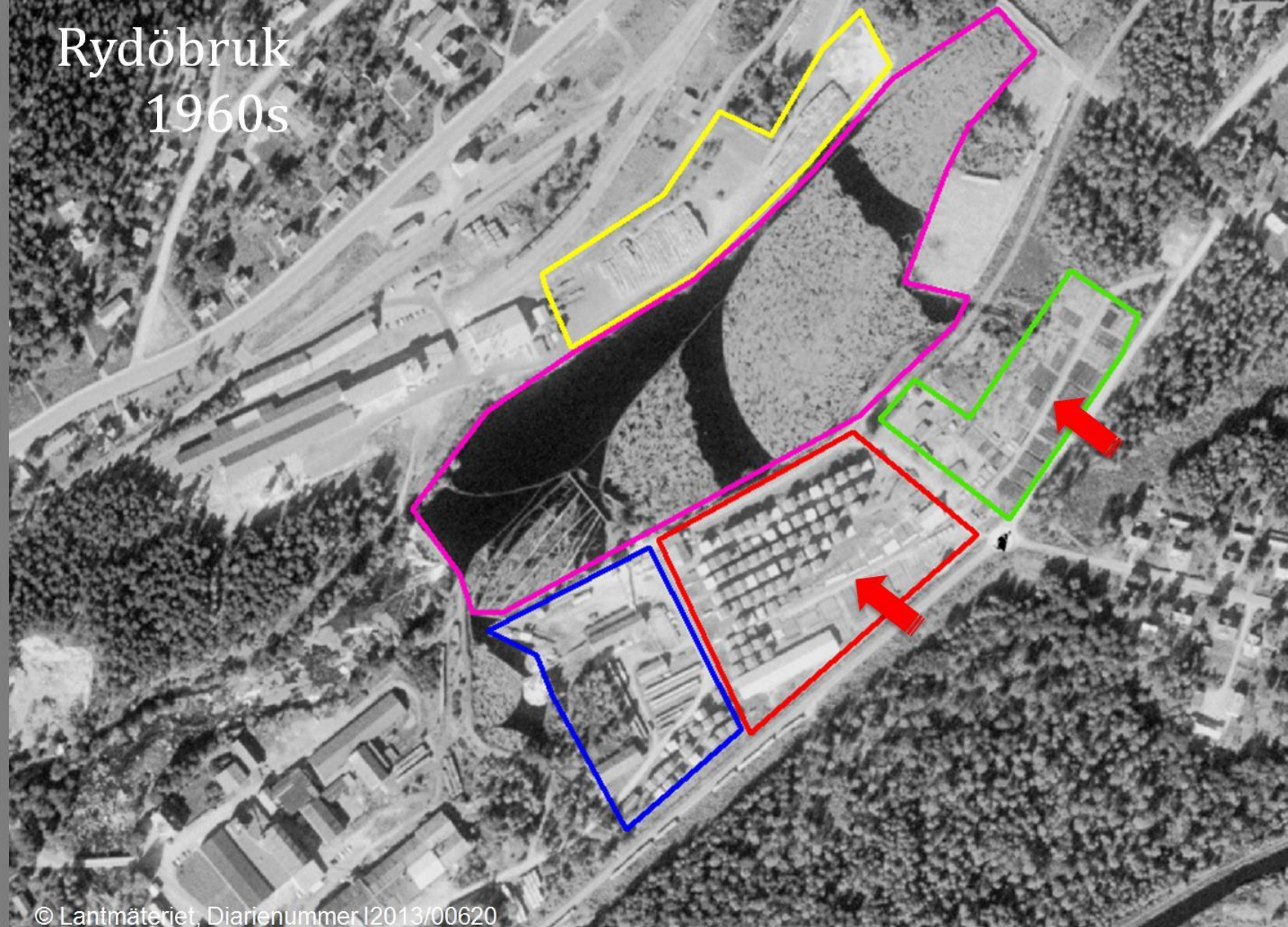

Exempel användning av historiska bilder/orton:

- Miljöundersökningar
- Stadsplanering
- Markanvändning
- Kulturhistoria
- Tillsynsärenden
- Analys av skred och stranderosion
- Service till allmänheten

Några bildexempel på följande slides..

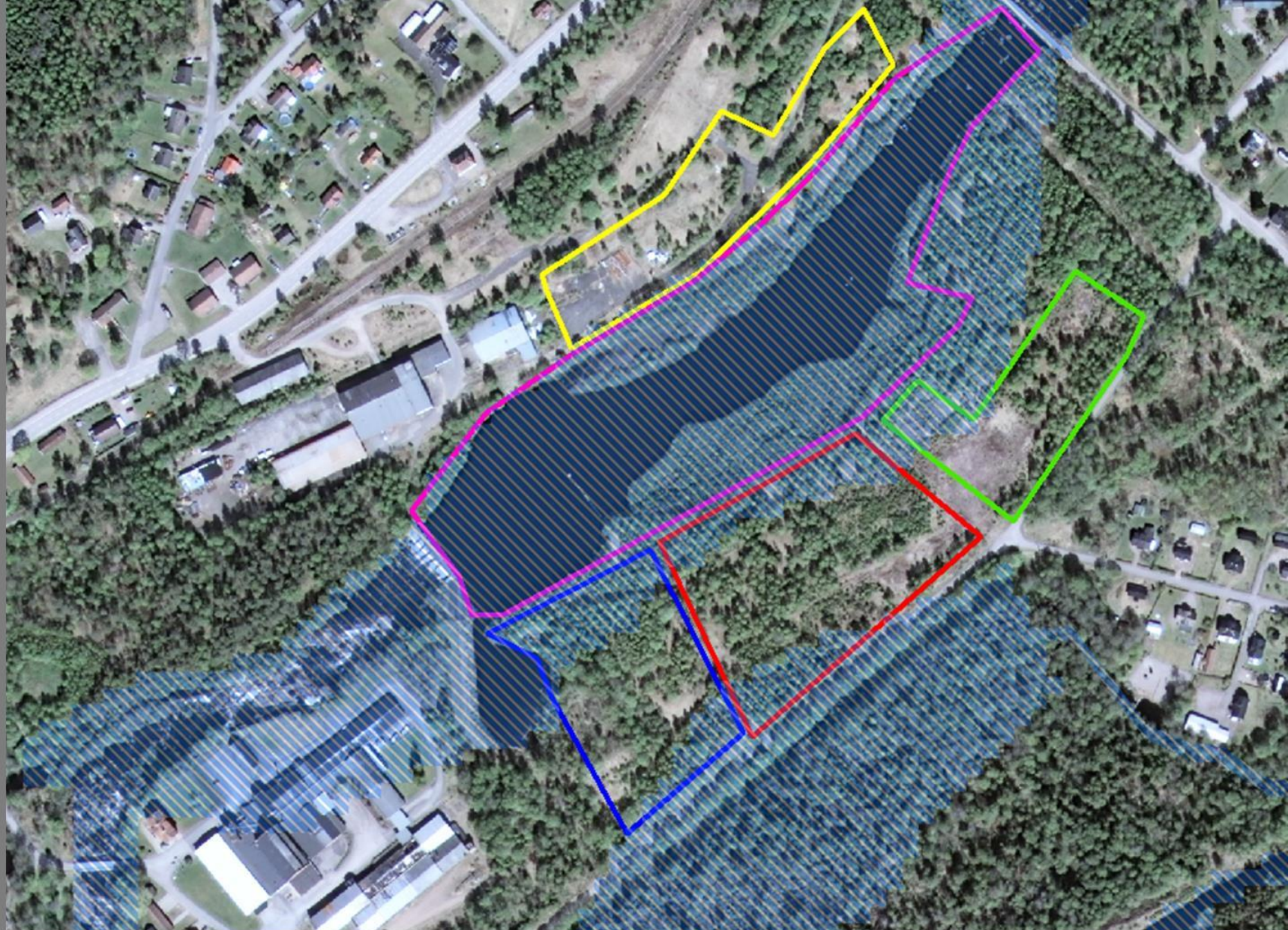
Rydöbruk
1960s

© Lantmäteriet, Diarienummer I2013/00620

C9

B8

Historiska digitala flygbilder, workshop, Falun 140925

SGU

Sveriges geologiska undersökning

Datering av jordskred,
identifiering av instabila
områden

1960

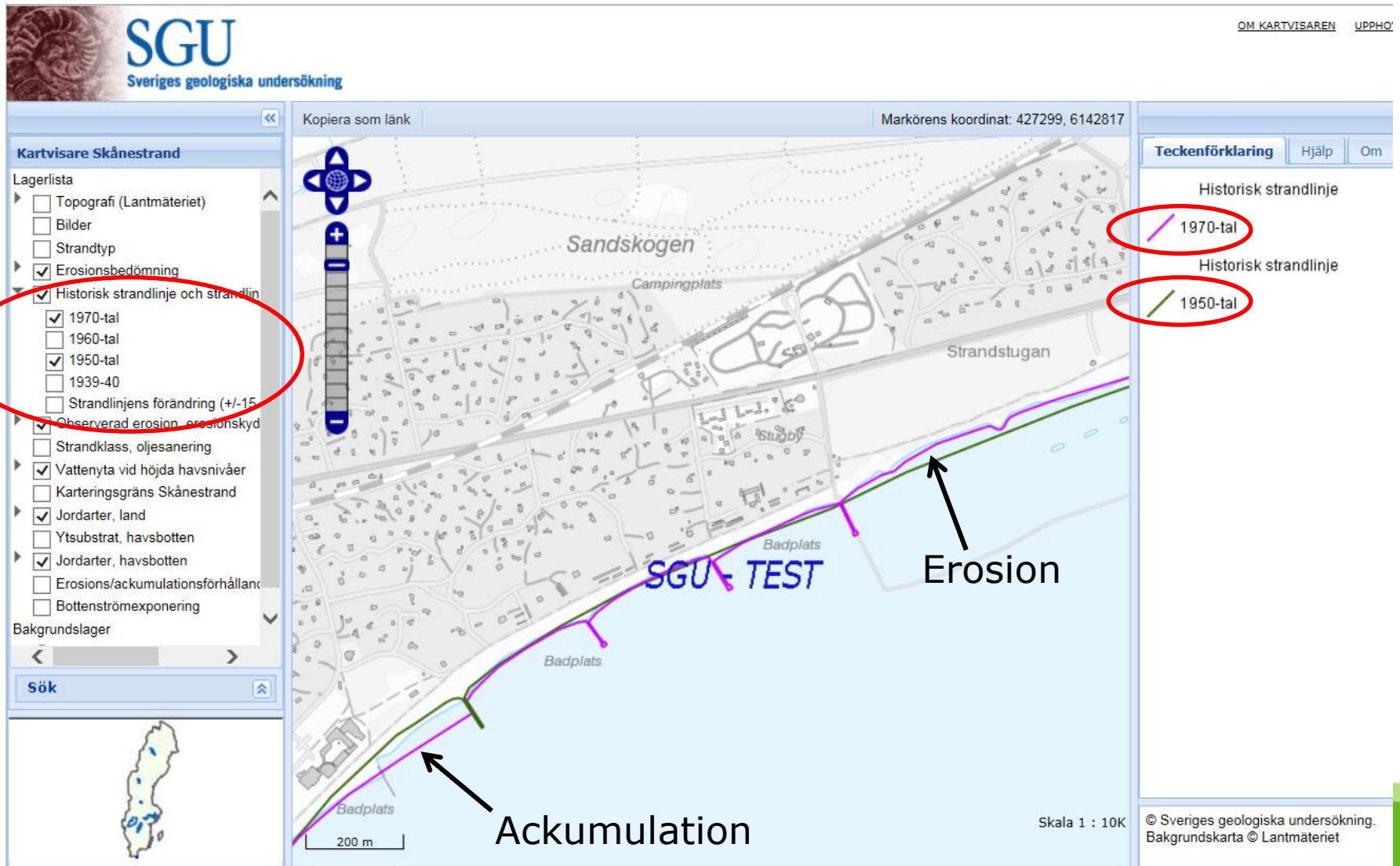
2012

© Lantmäteriet, Diarienummer I2013/0

Historiska digitala flygbilder används vid [skredriskartering](#) av t.ex. Göta älv, Norsälven, Sävån och Ångermanälven för att lokalisera och bedöma skredaktivitet och förändringar av strandlinjer (erosionsförhållanden).

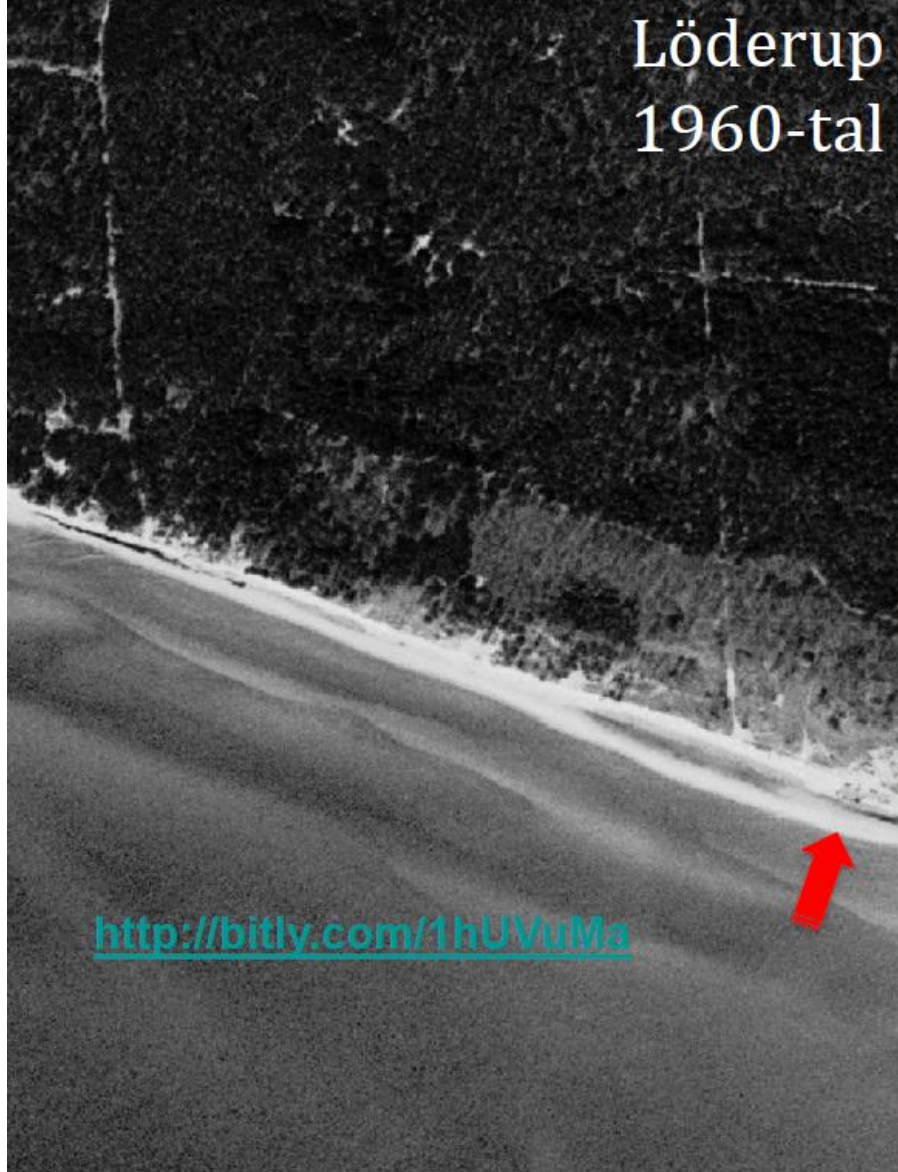
Kartering av historiska strandlinjer – underlag för bedömning av erosion och ackumulation

<http://maps-test.sgu.se:8080/TestSguMapView2/kartvisare-strandlinjer-sv.html>

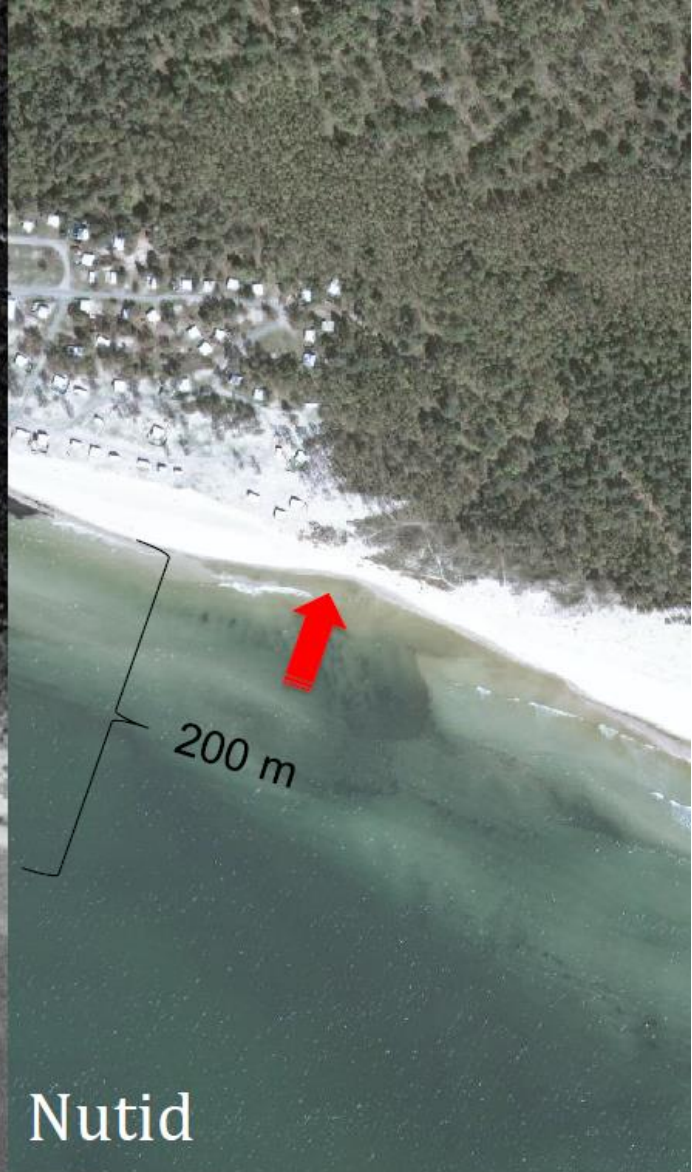

Löderup
1960-tal

<http://bitly.com/1hUVuMa>

Nutid

SGU

Sveriges geologiska undersökning

LANTMÄTERIET

Några interaktiva bildexempel på webben

Stranderosion Löderup (SGI/SGU)

<http://swedgeo.maps.arcgis.com/apps/StorytellingSwipe/index.html?appid=7f9b82433abd4345bc9b67c80b0d8887&webmap=8fc46460d78f4fdc9560aa9852ac5bb6#>

Lantmäteriets demosida (med bl.a. Åre-Sälen-Stockholm-Göteborg-SVSkåne)

<http://www.lantmateriet.se/sv/Kartor-och-geografisk-information/Flyg--och-satellitbilder/Flygbilder/exempel---se-hur-landskapet-forandrats/>

Eniro tätorter från "Sverigelager1960"

<http://kartor.eniro.se/m/H7shF>

Karlstads kommun, "Flygfotokartor"

<http://karlstad.se/Kommun-och-politik/Kartor-och-geografisk-information/Webbkarta/>